

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNNAN YMPÄRISTÖOHJELMA

Tupala Anna-Kaisa, Jyväskylän seurakunnan Ympäristötyöryhmä

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Sisällysluettelo

1 ESIPUHE	2
2 YMPÄRISTÖOHJELMAN SISÄLTÖ JA PÄÄTAVOITTEET.....	3
3 YMPÄRISTÖDIPLOMIN HAKUPROSESSI	3
4 TOIMINTA JA TALOUS	4
5 YMPÄRISTÖKASVATUS	4
6 JÄTEHUOLTO.....	5
7 SIIVOUS	5
8 ENERGIA JA RAKENTAMINEN	6
9 RUOKA JA KEITTIÖT	6
10 TOIMISTOT.....	7
11 HAUTAUSMAAT JA VIHERALUEET	7
12 LEIRI- JA KURSSIKESKUKSET	8
13 METSÄT	8
14 LIIKENNE	9

1 ESIPUHE

Kirkkoneuvosto päätti 22.10.2014 hakea uutta ympäristödiplomia. Tämä uusi Ympäristöohjelma 2015 -2020 huomioi Kirkon ympäristödiplomien käsikirjan, seurakunnan edellisen ympäristöohjelman, diplomikauden omat kokemukset sekä ympäristökoordinaattori FM Anna-Kaisa Tupalan keväällä 2015 tekemän Ympäristökatselmuksen Jyväskylän seurakunnassa.

Tähän mennessä tehty ympäristötyö on tuottanut hyviä muutoksia toimintatapoihin, muttei ole vielä muodostunut luontaiseksi osaksi kaikkien seurakunnan työntekijöiden toimenkuvaa ja hallinnon päätöksentekoa, kuten on tavoite.

Ympäristöohjelman toteutusmahdollisuus tulee varmistaa huomioimalla se kaikessa seurakunnan toiminnassa, hallinnon päätöksissä ja erityisesti kaikkien toimenkuvien osana. Ympäristötyö onnistuu vain kaikkien yhteisellä työllä – siten se ei myöskään kohtuuttomasti rasita ketään, vaan on osa normaalia työrutiinia.

Aluseurakuntien ympäristötyöryhmien ja kaikkien ympäristövastaavien yhteys ja raportointi koko seurakunnan ympäristötyöryhmään ja päinvastoin on tärkeä osa ympäristötyön onnistumista.

Ympäristötyön tulee näkyä toimipisteissä, toiminnassa sekä tiedotuksessa. Ympäristötyöniiloa on hyvä jakaa myös seurakuntalaisille!

Ympäristötyöryhmän puheenjohtaja Tuulikki Väliniemi

'Seurakunnan ympäristötyön perustelut nousevat kirkon uskosta, jonka mukaisesti ihmisen tehtävä on vastuullisesti viljellä ja varjella maata. Kiitollisuus ja kunnioitus kolmiyhteisen Jumalan luomistyötä kohtaan saa meidät vaalimaan elinympäristöämme. Jeesuksen julistus haastaa meidät jatkuvaan kilvoitteluun ja kohtuullisen elämäntavan tavoitteluun, se johtaa meidät korottamaan äänemme heikoimpien ja köyhimpien sekä koko luomakunnan puolesta.' (Ympäristöohjelma 2010-2014)

2 YMPÄRISTÖOHJELMAN SISÄLTÖ JA PÄÄTAVOITTEET

Jyväskylän seurakunnan ympäristöohjelmassa asetetaan tavoitteet seuraavalle diplomikaudelle 2015–2020.

Ympäristöohjelman ja kirkon ympäristödiplomin eli ympäristöjärjestelmän tavoite on hallita toiminnasta ympäristölle aiheutuvia haittoja ja pyrkiä määrätietoisesti niitä pienentämään. Tätä työtä tehdään osaluokohtaisten tavoitteiden kautta. Henkilökunnan sitouttamisella, yhteishengellä ja kannustavalla johtamisella on ensiarvoinen merkitys tavoitteiden saavuttamiseksi.

Päätavoitteet

- 1 Kestävien liikkumismuotojen lisääminen
- 2 Ympäristönäkökohtien painottaminen tuotteiden ja palveluiden valinnassa
- 3 Sähköisten palvelujärjestelmien kehittäminen

3 YMPÄRISTÖDIPLOMIN HAKUPROSESSI

Kirkkoneuvosto hyväksyy ympäristöohjelman 16.9.2015.

Seurakunnan johto sitoutuu ympäristötyöhön ja kannustaa siinä alaisiaan. Johdolla tarkoitetaan toimiyksiköiden johtajia, kirkkovaltuustoa ja kirkkoneuvostoa. Toimiyksiköiden johtajat ovat kirkkoherra Arto Viitala, hallintojohtaja Anu Lajunen, taluspäällikkö Markku Laitinen, kiinteistöpäällikkö Veikko Toivakka, hautaus-toimen päällikkö Antti Pekuri, YSP:n johtaja Jukka Helin sekä tietohallintopäällikkö Jouni Lahtinen.

Tulevalla diplomikaudella johdon sitoutumista tulee edelleen kehittää. Johdon tulee asettaa konkreettisia tavoitteita ja varmistaa, että seuranta tehdään vuosittain, sekä sisäinen ympäristökatselmus kerran diplomikauden aikana. Johdon tulee varmistaa, että yhteisö voi hyvin ja on kaikilla tasoilla sitoutunut ympäristötyöhön. Tämä vaatii yhteishengen luomista ja sen ylläpitämistä positiivisella otteella.

Ympäristötyöryhmään kuuluvat: Pasi Bom (nuorisotyönohjaaja), Kaarina Heiskanen (tiedottaja), Pekka Kirjavainen (leirikeskusten isäntä), Eivor Pitkänen (aluekappalainen), Antti Pekuri (hautaus-toimenpäällikkö) ja Jari Tuukkanen (kirkkoneuvoston edustaja).

Lisäksi kaikkiin aluseurakuntiin valitaan alueelliset ympäristötyöryhmät. Ympäristövastaavat toimivat tulevalla kaudella koordinoivina henkilöinä ja toimintaa painotetaan enemmän aluekohtaisesti. Aluetyöryhmillä on myös raportointivastuu vuosittaisista ympäristötoimistaan.

Seurakunnan henkilöstölle tarjotaan ympäristökoulutusta vähintään kerran vuodessa. Lisäksi ympäristötyöryhmä järjestää mahdollisuuksien mukaan erillisiä koulutuksia ja yritysvierailuja.

4 TOIMINTA JA TALOUS

Toimintasuunnitelmiin kirjataan vuosittaiset ympäristötavoitteet joka työalalta. Ympäristötavoitteiden toteutumista seurataan toimintakertomukseen kirjattavista raporteista.

Hankinnoissa noudatetaan seurakunnan hankintaohjetta ja ympäristönäkökulmat huomioidaan kilpailutuksien tarjouspyynnöissä.

Seurakunnan sijoituskohteilta edellytetään vastuullista sijoittamista edistävän yhteisön Finsif:in jäsenyyttä tai sitoutumista muiden vastuullisen toiminnan periaatteiden noudattamiseen. Lisäksi seurakunnalla on asuntosijoitusta vuokra-asuntojen muodossa.

Seurakunnan sijoitustoiminnassa noudatetaan vastuullisen sijoittamisen periaatteita. Niistä on Kirkkohallitus julkaissut ohjeistusta ”Kirkon vastuullisen sijoittamisen ohjeet” – julkaisussa.

Lisätään ympäristömerkittyjen tuotteiden hankintaa säännönmukaisesti kaikilla seurakunnan työaloilla.

5 YMPÄRISTÖKASVATUS

Seurakunnalla on ympäristökasvatussuunnitelma 2015-2020.

Luomakunnan sunnuntaita vietetään säännöllisesti kerran vuodessa kaikissa Jyväskylän alue seurakunnissa. Ympäristöasiat linkittyvät jumalanpalveluksiin papiston saarnojen kautta. Ympäristötyötä hengellisellä puolella määrittää myös kirkon ilmasto-ohjelma Kiitollisuus, Kunnioitus, Kohtuus.

Jyväskylän seurakunnassa ympäristökasvatusta toteutetaan rippikoulu-, nuoriso- ja jumalanpalvelustyössä. Tavoitteena on lapsi- ja perhetyön, leirikeskuskusten, ruokapalvelujen ja hautaustoimen työaloilla toteuttaa ympäristökasvatusta.

Lapsi- ja perhetyön toiminnassa yhdistetään ympäristökasvatus ruokailuun ja askarteluun. Leirikeskuksissa kerrotaan luontopoluista, hiljentymisen paikoista ja oikeasta jätelajittelusta. Ruokapalvelujen tehtävänä on oikeiden ravitsemustottumusten edistäminen.

Hautausmailla omaisten tekemää jätteiden lajittelua ja kierrätystä opastetaan lehtikirjoituksin ja www-sivuilla.

Jokaisessa alue seurakunnassa tulee järjestää vähintään yksi ympäristöaiheinen erityisjumalanpalvelus tulevalla diplomikaudella.

Seurakunnassa jatketaan erilaisten ympäristöteemaisten tapahtumien järjestämistä, esimerkiksi kirpputoreja, tavaroiden vaihtotoreja, latukirkko, pyöräilypyhiinvaellus ja kierrätysaskartelua. Ekotapahtumien vuosikello auttaa ideoinnissa ja muistuttaa valtakunnallisista temaviikoista.

Tavoitteena on, että alue seurakunnat järjestävät vuosittain yhden ympäristötapahtuman omalla alueellaan. Näitä voivat esimerkiksi olla pyöränhuoltotapahtumat, siivoustalkoot, ympäristövalokuvauskilpailu, luontoretki tai ympäristöteemaiset keskustelutilaisuudet, joissa voidaan käsitellä lähiympäristön asioita.

Hiljaisuuden paikkoja kartoitetaan, merkitään hienovaraisesti maastoon ja opastetaan kävijöille. Hiljaisuuden paikaksi rauhoitettuja luontokohteita pidetään esillä Koivuniemen leirikeskuksessa ”taivaskirkko”, hiljentymispaikka kappelin vieressä ja Lehtisaarella hiljentymisen paikkana on niemenkärki.

Ympäristötyöryhmä valmistelee julistesarjaan jatkoa: Elämän vesi, Ruoka, Energia ja Liikenne. Energiansäästövinkejä-nimisen oppaan tietoja käytetään hyväksi neuvonnassa. Ympäristödiplomin pohjalta tehty Jyväskylän seurakunnan Ympäristöopas ohjaa käyttäytymistämme teemalla ”Ympäristötyötä ei voi ulkoistaa”. Oppaat painetaan EU-Ympäristömerkitylle paperille.

6 JÄTEHUOLTO

Jätehuoltosuunnitelmaa kehitetään ja lajittelua tehostetaan. Alueseudakuntien suurtalouskeittiöiden roska-astioihin tulee saada kuvalliset jätelajittelukyltit.

Kartoitetaan jokaisen toimipisteen henkilökunnan keittiötilat ja varmistetaan, että sieltä löytyy sekajäte, biojäte, lasi ja metalli. Lisäksi keittiöihin tehdään ohjeistus, minne muut jätteet esim. palautuspullot viedään. Hyötyjätteiden keräys järjestetään Jyväskylän kaupungin määräysten mukaisesti. Seurakunnan toimipisteistä kerätään paperi, pahvi, kartonki, pienlasi ja -metalli.

Vaarallisten jätteiden vastuuhenkilö toimistojen osalta on tekninen isännöitsijä Ilkka Simonen, joka hoitaa vaarallisten jätteiden noudon alueseudakunnista kaksi kertaa vuodessa. Suurikokoiset vaaralliset jätteet tulee toimittaa Mäntykankaan hautausmaan vaarallisten jätteiden konttiin. Kontista vastaa tehtävään nimetty erityisammattimies Jukka Utriainen. Konttiin on mahdollista tuoda ongelmajätteitä myös alueseudakunnista.

Biojäte haetaan toimipaikoista kaupungin sopimusten perusteella Mustankorkealle kompostoitavaksi. Hautausmailla kompostoidaan omasta toiminnasta kertyvä maatuva aines ja haketettuna pensaiden oksat ja risut. Tehostetaan biojätteen lajittelua joutumasta kuivajätteen joukkoon.

Hautakynntilöille toteutetaan erillislajittelu marras-huhtikuun aikana, josta tehdään polttoainehaketta lämpölaitoksiin. Kukkalaitteet lajitellaan biojätteeseen ja muoviosat kuivajätteenä poltettavaksi. Hautakynntilöiden metallikansille ja -lyhdyille on erillinen metallikeräysastia jäteposteissa.

Jyväskylän alueella tehostetaan polttoon menevän jätteen lajittelua. Lasiset hautakynntilät lajitellaan kuivajätteen joukkoon tiukentuneiden lajitteluohjeiden mukaisesti. Tiedotetaan omaisia vuodenaikojen mukaan muuttuvasta jätelajittelusta.

Muovikuoristen hautakynntilöiden sijaan omaisia ohjeistetaan kiinteiden lyhtyjen käyttöön. Ruokapalvelussa vältetään kertakäyttöisiä ruokailuvälineitä, pikkupurkkiin pakattuja mehuja, jogurtteja sekä annospakattuja voi- tai margariininappeja.

Hautausmailla on järjestetty biojätteen, kuivajätteen, metallin ja kynntilöiden jäteposteet tarkempaa lajittelua varten. Suuremmilta hautausmailta biojäte tullaan kompostoimaan, keräysmetallit vaihdetaan raakateräkseen ja kaikki muu toimitetaan kierrätyskeskukseen, jossa siitä tehdään murskauksen ja magneettiseulonnan jälkeen polttokelpoista haketta.

7 SIIVOUS

Kertakäyttöliinoja vaihdetaan jatkossakin mikrokuituliinoihin. Tavoite on saada säästöä pesuaineissa sekä ympäristökuormaa pienemmäksi.

Hankintaohjeissa määritellään ympäristönäkökohtien huomioiminen. Hankinnoissa jatketaan ympäristömerkittyjen tuotteiden käyttöä.

Finntensid-sopimuskumppanin antaa koulutusta ja tietoa pesuaineiden annostelusta, siivouslaitteiden huollosta, uusista työvälineistä ja pesuaineista. Siivousta kehitetään ympäristöystävälliseen suuntaan, jolloin pesuainemäärät ja siivoustaajuudet saadaan optimoitua.

8 ENERGIA JA RAKENTAMINEN

Suojeltavia tai suojeluun soveltuvia kirkollisia kulttuuriperintökohteita seurakunnalla on viisi kappaletta: Vanhan hautausmaan kappeli, Mäntykankaan hautausmaan kappeli, Lahjaharjun hautausmaan kappeli, Korpilahden ja Säynätsalon hautausmaalla sijaitsevat ruumishuoneet sekä Mutasen leirikeskuksesta oleva hirsinen rukoushuone.

Seurakunnan omistuksessa on perinnetorpparitila Syvälahti, joka on rakennettu arviolta 1800-luvulla. Kiinteistöpalvelut on vastuussa torpan suojelupäätöksen edellyttämistä jatkotoimista. Peruskorjauksen kohteena olevan Keskusseurakuntatalon julkisivu tullaan säilyttämään.

Suojeltuja kirkkoja ovat Taulumäen kirkko, Kaupungin kirkko, Säynätsalon kirkko, Korpilahden kirkko sekä kirkon takana oleva Kellotapuli. Asemakaavalla suojeltuja ovat Halssilan seurakuntakeskus ja Lohikosken seurakuntakeskus sekä Maakuntakaavalla suojeltu Vanha Pappila. Korpilahdella suojeltuja kohteita on Kotiseutumuseo, joka on toiminut aiemmin ruumishuoneena.

Uudis- sekä peruskorjauskohteet rakennetaan terve talo -kriteerien mukaan, esimerkiksi rakennusvaiheessa noudatetaan P1-luokan puhtauskriteerejä. Peruskorjauskohteissa talotekniikan uudistumisen myötä ympäristökuorma pienenee.

Energiatehokkuuden parantaminen on kiinteä osa nykyisiä rakennusmääräyksiä, -ohjeita ja urakoinnin kilpailutusta. Energiatodistukset tehdään kaikkiin perus- ja uudisrakennuskohteisiin.

Jyväskylän krematoriolla on ympäristölupa. Raportti krematorion käytöstä tehdään kerran vuodessa Jyväskylän kaupungin ympäristötoimelle.

Seurakunta toteuttaa ”Terve talo” - hankkeita. Tavoitteena on kulutuksen vähentyminen peruskorjauksen ja säätölaitteiden ohjauksen avulla. Ostettavasta energiasta tavoitteena on säilyttää 45 % tavoite uusiutuvilla energianlähteillä tuotettuna.

Ympäristötyöryhmän valmisteleva Energiansäästöopas ja Energiajuliste toimii osana kasvatusta seurakuntatyössä.

9 RUOKA JA KEITTIÖT

Jyväskylän seurakunnassa on neljä suurkeittiötä: Emäntäpalvelut Palokassa sekä leirikeskusten keittiöt Mutasessa, Koivuniemessä ja Vesalassa. Tässä yhteydessä käytetään termiä – Ruokapalvelut.

Ruokapalvelujen keittiöt käyttävät raaka-aineina joitakin luomutuotteina. Kyseessä on keittiöstä riippuen 3-6 tuotetta. Vesala on mukana Portaat Luomuun – valmennusohjelmassa. Lähituotteita on kokeiltu ja niiden käyttöä pyritään kasvattamaan.

Luomu- ja lähituotteiden käyttöä lisätään toimintakauden aikana. Kaikki suurkeittiöt tullaan liittämään jatkossa Portaat Luomuun – ohjelmaan.

Jyväskylän seurakunta sitoutuu Reilun Kaupan seurakunnaksi ja FairTrade – sertifikaatti on uudistettu vuosille 2015 - 2018.

Ravitsemussuositusten toteutuminen onnistuu hyvin, koska lautasmallin voi itse valita noutopöydästä. Ruokapalveluilla on ravitsemussuositusten mukaista ruokaa aina tarjolla. Lähituotteiden käyttöä lisätään hankintaohjeiden sallimissa rajoissa.

Luomutuotteina hankitaan liemijauheet, kaurahiutalet, osa vehnä jauhoista, osa ruokaleivästä, pasta, kahvi, tee.

Kasvisruokien asemaa pääateriana vahvistetaan ja kasvien määrää jokaisella aterialla tullaan lisäämään. Leireillä on vähintään yksi kasvisruokapäivä viikossa. Kasvisruokien tarjontaa lisätään ja sen terveellisyydestä tiedotetaan.

10 TOIMISTOT

Energiaa kuluttavia laitteita toimistoissa ovat tietokoneet ja näytöt. Tietokoneet ja näytöt sammutetaan yöksi. Tavoitteena on siirtyä käytäntöön, että kaikkien hallintoelinten esityslistat lähetetään sähköisesti. Kokouksissa käytetään hyväksi av-laitteita ja vältetään paperisten esityslistojen sekä muun kokousmateriaalin tulostamista.

Toimistotarvikkeita tilataan keskitetysti. Tilauksissa ja huomioidaan erityisesti ympäristömerkityt tuotteet. Käyttötarkoituksen mukaan tulostusmateriaali on ympäristömerkittyä.

Paperin kulutuksen vähentämiseen kannustetaan ja siihen kiinnitetään seurannalla huomiota. Sähköisiä menetelmiä kehitetään ja se on yksi seurakunnan päätavoitteista seuraavana kahtena vuotena.

Green Office-tunnus hankitaan joihinkin toimipisteisiin.

11 HAUTAUSMAAT JA VIHERALUEET

Hautausmaiden ympäristöselvityksessä raportoitiin hautausmaiden (6 kpl) sekä kirkkopihojen (15 kpl) kulttuuri- ja luontoarvot, ylläpidossa syntyvien jätteen käsittely sekä käytetyt kasvinsuojeluaineet ja lannoitteet.

Hautausmaat hoidetaan yhtenäisellä nurmipinnalla hoitoluokan A2 mukaan. Sankarihaudat ja osa uurna-hauta-alueista hoidetaan A1 luokan mukaan.

Osastonhoitajien kansiot sisältävät toiminta- ja hoito-ohjeet kasvukauden ajalle. Kausityöntekijät perehdytetään vuosittain työsuhteen alussa. Tavoitteena on lannoitteiden, kasvinsuojeluaineiden ja työkalujen oikea käyttö. Jätteen lajittelusta tiedotetaan omaisia sekä omaa henkilökuntaa.

Kesäkukkien lisäksi valinnaisena on perennahoito. Hoito on mahdollista tilata myös www-sivujen lomakkeen kautta. Perennahoidon vakiinnuttamiseksi lyhin hoitoaika on 5 vuotta.

Keski-Suomen museo on inventoinut hautausmaat 1995. Historiallisesti arvokkaat ruumishuoneet kunnostetaan ja säilytetään nykyisellä paikallaan. Sankarihautausmaiden kunnostuksen suunnittelu ja rakentaminen on tavoitteena toteuttaa Jyväskylän Vanhalla hautausmaalla.

Hautauskäytön ulkopuolella olevat metsäalueet säilytetään metsänpohjalla ja hoidetaan puistometsänä. Luontohautausmaan metsäalueen kunta uudistetaan hautauksen jälkeen takaisin luonnontilaan. Korpilahden kirkon ympäristö on luonnonmukaisen metsän hoidon aluetta.

Hautausmaiden rakentamisessa pyritään säilyttämään luonnontilaisia alueita. Hautausmaiden puuston uudistamisessa suositaan kotimaisia puulajeja, paitsi kohteissa, joilla on historiallista merkitystä.

Kesäukat yleisalueiden kukkaryhmissä korvataan perennaryhmillä. Hautojen hoidossa perennojen käytöstä ja perennahoidosta tiedotetaan vuosittain HE-lehden kautta sekä www-sivuilla olevan kuvaston ja hinnaston avulla. Jalostetun ruusun käytöstä luovutaan.

Hautausmailla on käytössä yöaikaan kastelevia sadetuslaitteita. Tikkakosken hautausmaalla vesi saadaan oman vedenottamon luonnonpurosta ja muilla hautausmailla vesijohtoverkosta. Sadetusautomaattikka yöaikaiseen kasteluun ohjelmoituna vähentää veden kulutusta.

Hautausmaiden perusparannuksen tai kunnostuksen yhteydessä toteutetaan tarvittavat liito-oravaselvitykset ja suunnittelussa toimitaan yhteistyössä museon kanssa. Metsien osalta havainnot kirjataan Keski-Suomen ELY-keskuksen tietojen pohjalta.

Vanhan hautausmaan kulttuurihistorialliset haudat kuvineen ja teksteineen on julkaistu seurakunnan www-sivuille ja mobiilisovellukseen. Sähkön käyttöä vähennetään muuttamalla valaisimet Led-valoihin. Lannoitteissa siirrytään hidasliukoisten kerros-lannoitteiden käyttöön. Eloperäinen maa-aines kompostoidaan jatkossakin hautausmailla. Linnunpönttöjä uusitaan ja huolletaan yhteistyössä Lintutieteellisen yhdistyksen kanssa.

12 LEIRI- JA KURSSIKESKUKSET

Leirikeskusten ympäristöohjelma yhdistetään koko seurakunnan ympäristöohjelmaan tulevalle diplomikaudelle.

Leirikeskukset Vesala, Sarpatti, Koivuniemi ja Mutanen kuuluvat viemäriverkoston piiriin. Kesäkäytössä oleva Lehtisaari on jätevesien käsittelyn kannalta poikkeustapaus: saarella ei ole viemärintiä tai mustien vesien pienkäsittelylaitteistoa. Kuivakäymälöiden suotonesteet johdetaan muovitankkeihin ja kuljetetaan pois saarelta. Tyyppälän leirimajalla on käytössä kuivakäymälät.

Leirikeskusten luonto-, virkistys- ja viihtyisyysarvot ovat merkittäviä. Vesala ja Koivuniemi sijaitsevat mäntykankaisessa maastossa, Mutanen Vaaruvuoren kupeessa jylhissä maisemissa mäntymetsäisellä vyöhykkeellä.

Vesalassa on luontopolku ja kiintorastiverkosto, joita ylläpidetään ja kehitetään. Koivuniemestä ja Mutasesta löytyy myös hiljentymiskappelit.

Leirikeskuksille laaditaan ympäristöohje. Luontopolkujen sekä piha-aktiiviteettien käyttömahdollisuuksia kehitetään.

Pesäpönttöjä on runsaasti eri leirikeskusten alueella, joita huolletaan ja uusitaan tarpeen mukaan.

Jatkossakin Vesalan kurssi- ja leirikeskuksen ulkotöistä osan tekee Sovatekin työntekijät - näin tuetaan sosiaalista työllistämistä.

Seurakunnan leirit ovat käyttäneet yhteiskuljetuksia leiripaikkoihin, esim. rippikoulutyö, varhaisnuorisotyö, diakoniatyö. Leirikeskukset kannustavat leiriläisiä ja osallistujia kimpakyyteihin.

13 METSÄT

Metsäsuunnitelma on voimassa 2009 – 2018. Metsälakia ja luonnonsuojelulakia noudatetaan. Suolampien ja arvokkaiden luontokohteiden lähiympäristö rajataan hakkuupalstojen ulkopuolelle.

Metsäsuunnitelma kattaa yhteensä 560,8 hehtaaria. Luontokartoitus on tehty samalla kun valmisteltiin Metso-kohteen mahdollisuutta. Vesalan leirikeskuksen puistometsien kuviolla 160 sijaitsevan Syvälahden tilan kulttuuriarvot ja tuleva käyttötarkoitus tulee selvittää ennen hakkuiden tekemistä.

Metsälain mukaiset kohteet, kuten purot ja kallioseinät hakkuiden suunnittelun yhteydessä tutkitaan ja rajataan hakkuualueella.

Seurakunta noudattaa luonnonsuojelulakia. Pääosin metsät ovat talousmetsiä, mutta myös yksi METSO-suojelualue löytyy Korpilahdelta. Hakkuiden suunnittelun yhteydessä todetaan suojeltavat luontotyytit. Maisemapuita jätetään hakkuiden yhteydessä suurille kanalinnuille levähdys ja ruokailupuuksi tai petolinnuille mahdolliseksi pesäpuuksi.

Metsät on sertifioitu 2012 PEFC-sertifikaatin mukaan kestävän metsätalouden edistämiseksi. Metsäalueet sijaitsevat talousmetsäalueella.

Soidensuojeluun soveltuva kohde Korpilahdella esitetään liitettäväksi soidensuojeluohjelmaan.

Metsäpalstoilta rajataan lampien ja soiden reuna-alueet hakkuiden ulkopuolelle tarkoituksena näiden alueiden vapaaehtoinen suojelu liiallisilta hoitotoimenpiteiltä. Metsäojituksia perataan hakkuiden yhteydessä ohjaamaan vedet suoaluille. Soiden ojitusta ei toteuteta metsän kasvun lisäämiseksi vaan ne pidetään luonnontilassa.

Talvihakkuiden lisäksi kesähakkuissa huomioidaan lintujen pesimäajat ja puistohakkuissa otetaan huomioon liito-oravan pesintä.

Seurakunnan metsissä on tehty myös uhanalaisten ja silmällä pidettävien lajien kartoitus. Tiedossa on Keski-Suomen ELY-keskuksen kartoittamat uhanalaiset lajit ja palstat.

Nykyisen metsälain mukaan on mahdollista tehdä jatkuvan kasvatuksen periaatteella metsänhoitoa, jolloin jonkin erityisalueen hakkuussa tutkitaan erirakenteisen metsänhoidon mahdollisuus.

Hakkuutähteet (latvukset) kerätään alueilta, jotka soveltuvat hakkuun yhteydessä toteutettavaksi tai ovat maisemallisesti tärkeitä.

Metsän kannalta vähäkasvuiset, mutta monimuotoiset luontokohteet, jätetään hakkuupalstojen ulkopuolelle. Luontaisesti kehittyneet haavikot tai rantakoivikot talousmetsän sisällä huomioidaan hakkuissa ja jätetään ennalleen.

14 LIIKENNE

Selvitetään, miten liikennettä ja kuljetuksia voidaan tehostaa ja lisätä ympäristöä säästävien kulkumuotojen osuutta. Autoille kertyy ajokilometrejä vuodessa n. 10.000 km työalasta riippuen, joiden ajomäärien kehitystä seurataan.

Polttoaineina käytetään konevalmistajan suositusten mukaisia tai sitä puhtaampia markkinoille tulevia poltto- ja voiteluaineita. Seurakunta kilpailuttaa määrävuosin polttoainehankinnat.

Kimppakyytejä toteutetaan työntekijöiden aktiivisuuden mukaan. Junaliikennettä suositetaan pidemmillä matkoilla ja paikallisliikenteessä linja-autoa. Ennalta tiedossa olevat työntekijöiden ryhmäkuljetukset seurakunnan toimesta kilpailutetaan.

Matkasuunnitelmissa käytetään junayhteyttä ensisijaisena, mikäli kohde on rataverkon piirissä. Seurakunnalla on VR:n kanssa sopimus, jolloin lipun hinta on edullisempi kuin itse hankittuna. Tilausajosta pyydetään tarjoukset ja kuljetuspalvelu hankintaan edullisimman mukaan.

Kestävän liikkumisen edistäminen, kuten kävely ja pyöräily, on työntekijöiden oman innostuksen varassa. Junaliikennettä suositellaan (VR-sopimus) pidemmillä matkoilla. Tavoitteena on linja-auton ja polkupyörän käytön sekä kävelyn osuuden lisääminen keskikaupungilla.

Seurakunnalla on sisäisen postin kuljetuspalvelu käytössä toimipisteiden hajanaisuuden ja etäisyyksien takia.

Liikennejulistte julkaistaan osana ympäristötyön tiedotusta.